

TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2008. gada 25. jūlijā*

Lieta C-127/08

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 234. pantam, ko *High Court* (Īrija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2008. gada 14. martā un kas Tiesā reģistrēts 2008. gada 25. martā, tiesvedībā

Blaise Baheten Metock,

Hanette Eugenie Ngo Ikeng,

Christian Joel Baheten,

Samuel Zion Ikeng Baheten,

Hencheal Ikogho,

Donna Ikogho,

* Tiesvedības valoda — angļu.

Roland Chinedu,

Marlene Babucke Chinedu,

Henry Igboanusi,

Roksana Batkowska

pret

Minister for Justice, Equality and Law Reform.

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs V. Skouris [*V. Skouris*], palātu priekšsēdētāji P. Janns [*P. Jann*], K. V. A. Timmermanss [*C. W. A. Timmermans*], A. Ross [*A. Rosas*] un K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], tiesneši A. Ticano [*A. Tizzano*], U. Lehmušs [*U. Løhmus*], H. N. Kunja Rodrigess [*J. N. Cunha Rodrigues*], M. Ilešičs [*M. Ilešič*] (referents), J. Malenovskis [*J. Malenovský*], J. Klučka, K. Toadere [*C. Toader*] un Ž. Ž. Kāzels [*J.-J. Kasel*],

ģenerālvokāts M. Pojarešs Maduru [*M. Pórigues Maduro*],
sekretāre M. Fereira [*M. Ferreira*], galvenā administratore,

ņemot vērā Tiesas priekšsēdētāja 2008. gada 17. aprīļa lēmumu piemērot lietai pār-
rinātu procesu atbilstoši Tiesas Statūtu 23.a pantam un Reglamenta 104.a panta
pirmajai daļai,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2008. gada 3. jūnija tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- B. Bahetena Metoka [*B. Baheten Metock*], H. E. Ngo Ikengas [*H. E. Ngo Ikeng*],
K. Dž. Bahetena [*C. J. Baheten*] un S. Z. Ikenga Bahetena [*S. Z. Ikeng Baheten*]
vārdā — M. de Blekems [*M. de Blacam*], SC, un Dž. Stenlijs [*J. Stanley*], BL,
ko pilnvarojusi V. Kroulijs [*V. Crowley*], S. Burke [*S. Burke*] un D. Lengens
[*D. Langan*], *solicitors*,
- H. Ikogo [*H. Ikogho*] un D. Ikogo [*D. Ikogho*] vārdā — R. Boile [*R. Boyle*], SC, kā arī
Dž. O'Hallorans [*G. O'Halloran*], BL, un E. Lourijs [*A. Lowry*], BL, ko pilnvarojis
S. Malvihils [*S. Mulvihill*], *solicitor*,
- R. Činedu [*R. Chinedu*] un M. Babuke Činedu [*M. Babucke Chinedu*] vārdā —
E. Kolins [*A. Collins*], SC, M. Linns [*M. Lynn*], BL, un P. O'Ši [*P. O'Shea*], BL, ko
pilnvarojis B. Bērns [*B. Burns*], *solicitor*,
- H. Igboanusi [*H. Igboanusi*] un R. Batkovskas [*R. Batkowska*] vārdā — M. Forde
[*M. Forde*], SC, un O. Ladenegans [*O. Ladenegan*], BL, ko pilnvarojusi K. Tannijs
[*K. Tunney*] un V. Mudahs [*W. Mudah*], *solicitors*,
- *Minister for Justice, Equality and Law Reform* vārdā — D. O'Hagans [*D. O'Hagan*],
pārstāvis, kam palīdz B. O'Mūrs [*B. O'Moore*], SC, S. Mūrhedā [*S. Moorhead*], SC,
un D. Konlans Smits [*D. Conlan Smyth*], BL,

- Čehijas valdības vārdā — M. Smoleks [*M. Smolek*], pārstāvis,

- Dānijas valdības vārdā — J. Berings Lisbergs [*J. Bering Liisberg*] un B. Veisa Foga [*B. Weis Fogh*], pārstāvji,

- Vācijas valdības vārdā — M. Lumma [*M. Lumma*] un J. Mellers [*J. Möller*], pārstāvji,

- Grieķijas valdības vārdā — T. Papadopulu [*T. Papadopoulou*] un M. Mihelojanake [*M. Michelogiannaki*], pārstāves,

- Kipras valdības vārdā — D. Lisandru [*D. Lisandrou*], pārstāvis,

- Maltas valdības vārdā — S. Kamiljēri [*S. Camilleri*], pārstāvis,

- Nīderlandes valdības vārdā — K. Viselsa [*C. Wissels*] un K. ten Dama [*C. ten Dam*], pārstāves,

- Austrijas valdības vārdā — E. Rīdls [*E. Riedl*] un T. Filepa [*T. Fülöp*], pārstāvji,

- Somijas valdības vārdā — A. Gimareša-Purokoski [*A. Guimarães-Purokoski*], pārstāve,

— Apvienotās Karalistes vārdā — I. Rao [*I. Rao*], pārstāve, kurai palīdz T. Vards [*T. Ward*], *barrister*,

— Eiropas Kopienu Komisijas vārdā — D. Maidani [*D. Maidani*] un M. Vaillerspins [*M. Wilderspin*], pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokātu,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Direktīvu 2004/38/EK par Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesībām brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā, ar ko groza Regulu (EEK) Nr. 1612/68 un atceļ Direktīvas 64/221/EEK, 68/360/EEK, 72/194/EEK, 73/148/EEK, 75/34/EEK, 75/35/EEK, 90/364/EEK, 90/365/EEK un 93/96/EEK (OV L 158, 77. lpp., un labojumi OV 2004, L 229, 35. lpp.; OV 2005, L 197, 34. lpp., un OV 2007, L 204, 28. lpp.).
- 2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar četriem pieteikumiem par pārbaudi tiesā, kas iesniegti *High Court* un ar kuriem tostarp lūdz izdot *certiorari* rikojumu, ar kuru tiktu atcelts *Minister for Justice, Equality and Law Reform* (tieslietu, vienlīdzības un likumdošanas reformas ministrs, turpmāk tekstā — “*Minister for Justice*”) lēmums

atteikt uzturēšanās atļaujas izsniegšanu trešās valsts pilsonim, kas ir precējies ar Īrijā dzīvojošu Savienības pilsoni.

Atbilstošās tiesību normas

Kopienu tiesiskais regulējums

3 Direktīva 2004/38 ir pieņemta, pamatojoties uz EKL 12., 18., 40., 44. un 52. pantu.

4 Šīs direktīvas pirmais līdz piektais, vienpadsmitais, četrpadsmitais un trīsdesmit pirmais apsvērums ir formulēti šādi:

“(1) Savienības pilsonība ikvienam Savienības pilsonim nodrošina primāras un individuālas tiesības brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā, ievērojot Līgumā noteiktos ierobežojumus un nosacījumus, kā arī tā īstenošanai noteiktos pasākumus.

(2) Personu brīva pārvietošanās ir viena no pamatbrīvībām, kas raksturīgas iekšējam tirgum, kurš aptver teritoriju bez iekšējām robežām un kurā brīvība tiek nodrošināta saskaņā ar Līguma nosacījumiem.

(3) Savienības pilsonībai vajadzētu būt dalībvalstu piederīgo pamatstatusam, viņiem īstenojot savas brīvas pārvietošanās un uzturēšanās tiesības. Tādēļ,

lai vienkāršotu un nostiprinātu visu Savienības pilsoņu brīvas pārvietošanās un uzturēšanās tiesības, ir jākodificē un jāpārskata Kopienas tiesību akti, kas atsevišķi attiecas uz darba ņēmējiem, pašnodarbinātām personām, kā arī studentiem un citām ekonomiski neaktīvām personām.

(4) Lai novērstu uz atsevišķām nozarēm vērsto un fragmentāro pieeju attiecībā uz brīvas pārvietošanās un uzturēšanās tiesībām un veicinātu šo tiesību īstenošanu, ir vajadzīgs vienots tiesību akts [..].

(5) Savienības pilsoņu tiesības brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā būtu jāpiešķir arī viņu ģimenes locekļiem neatkarīgi no to valstiskās piederības [pilsonības] [..].

[..]

(11) Savienības pilsoņiem ar Līgumu ir tieši piešķirtas viņu pamattiesības un personiskās tiesības uzturēties citā dalībvalstī, un tās nav atkarīgas no tā, vai viņi ir ievērojuši administratīvās procedūras.

[..]

(14) Būtu skaidri jānorāda, kādi dokumenti kompetentajām iestādēm ir vajadzīgi reģistrācijas apliecības vai uzturēšanās atļaujas izdošanai, lai novērstu atšķirības administratīvajā praksē vai dažādas interpretācijas, kas radītu nevajadzīgu šķērslī, Savienības pilsoņiem un viņu ģimenes locekļiem īstenojot uzturēšanās tiesības.

[..]

(31) Šajā direktīvā ir ievērotas pamattiesības un brīvības, un principi, kas jo īpaši ir atzīti Eiropas Savienības Pamattiesību hartā. Saskaņā ar Hartā ietverto diskriminācijas aizliegumu dalībvalstīm šī direktīva būtu jāīsteno, nediskriminējot personas, kas gūst no tās labumu, to dzimuma, rases, ādas krāsas, etniskās vai sociālās izcelsmes, ģenētisko īpatnību, valodas, reliģijas vai pārliecības, politisko vai citu uzskatu, piederības etniskajai minoritātei, mantas, izcelšanās, invaliditātes, vecuma vai seksuālās orientācijas dēļ.”

5 Saskaņā ar Direktīvas 2004/38 1. panta a) punktu tā īpaši attiecas uz “nosacījumiem, kas reglamentē Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu īstenotās tiesības brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā”.

6 Atbilstoši Direktīvas 2004/38 2. panta 2. punkta a) apakšpunktam šajā direktīvā ar vārdu “ģimenes loceklis” tostarp ir saprotams laulātais.

7 Direktīvas 2004/38 3. panta ar virsrakstu “Saņēmēji” 1. punktā noteikts:

“Šo direktīvu piemēro visiem Savienības pilsoņiem, kas pārceļas uz dzīvi vai uzturas dalībvalstī, kurai tie nav valstiski piederīgi, un uz viņu ģimenes locekļiem atbilstīgi 2. panta 2. punkta definīcijai, kuri tos pavada vai pārceļas kopā ar tiem [pievienojas tiem].”

8 Direktīvas 2004/38 5. pantā ar virsrakstu "Ieceļošanas tiesības" precizēts:

"1. Neskarot noteikumus par ceļošanas dokumentiem, ko piemēro valstu robežkontrolei, dalībvalstis atļauj ieceļot savā teritorijā Savienības pilsoņiem, kam ir derīga personas apliecība vai pase, un viņu ģimenes locekļiem, kas nav nevienas dalībvalsts valstspiederīgie, atļauj ieceļot savā teritorijā, ja tiem ir derīga pase.

[..]

2. Ģimenes locekļiem, kas nav nevienas dalībvalsts valstspiederīgie, ir vajadzīga tikai ieceļošanas vīza saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 539/2001 vai attiecīgā gadījumā saskaņā ar valstu tiesību aktiem. Šīs direktīvas nozīmē minētajiem ģimenes locekļiem, ja tiem ir derīga uzturēšanās atļauja, kas minēta 10. pantā, nav vajadzīga vīza.

[..]

5. Dalībvalsts drīkst pieprasīt, lai attiecīgā persona paziņo par savu uzturēšanos tās teritorijā saprātīgā un nediskriminējošā laikposmā. Ja nav izpildīta šī prasība, pret attiecīgo personu var vērst samērīgas un nediskriminējošas sankcijas."

9 Direktīvas 2004/38 7. pantā ar virsrakstu "Tiesības uzturēties ilgāk nekā trīs mēnešus" precizēts:

"1. Visiem Savienības pilsoņiem ir tiesības uzturēties citas dalībvalsts teritorijā ilgāk nekā trīs mēnešus, ja:

- a) viņi ir darba ņēmēji vai pašnodarbinātas personas uzņēmējā dalībvalstī; vai arī

- b) viņu līdzekļi ir pietiekami viņiem pašiem un viņu ģimenes locekļiem, lai nekļūtu par uzņēmējas dalībvalsts sociālās palīdzības sistēmas slogu uzturēšanās laikā, un viņiem ir visaptverošs veselības apdrošināšanas segums uzņēmējā dalībvalstī; vai arī

- c) — viņi ir reģistrēti privātā vai sabiedriskā iestādē, ko kreditē vai finansē uzņēmēja dalībvalsts, pamatojoties uz saviem tiesību aktiem vai administratīvo praksi, lai apmeklētu mācības, tostarp arodmācības, un
 - viņiem ir visaptverošs veselības apdrošināšanas segums uzņēmējā dalībvalstī un viņi, iesniedzot deklarāciju vai pēc savas izvēles izmantojot līdzvērtīgus paņēmienus, pierāda attiecīgajai valsts iestādei, ka viņu līdzekļi ir pietiekami viņiem pašiem un viņu ģimenes locekļiem un ka viņi nekļūs par uzņēmējas dalībvalsts sociālās palīdzības sistēmas slogu uzturēšanās laikā; [..]

[..]

2. Uzturēšanās tiesības, kas noteiktas 1. punktā, tiek attiecinātas arī uz ģimenes locekļiem, kas nav nevienas dalībvalsts pilsoņi, bet pavada Savienības pilsoni uzņēmējā dalībvalstī vai ieceļo kopā ar viņu, ja šis Savienības pilsonis atbilst 1. punkta a), b) vai c) apakšpunktā minētajiem nosacījumiem.

[..”

10 Direktīvas 2004/38 9. pantā ar virsrakstu “Administratīvās formalitātes ģimenes locekļiem, kuri nav nevienas dalībvalsts valstspiederīgie” noteikts:

“1. Dalībvalstis izsniedz uzturēšanās atļauju Savienības pilsoņa ģimenes locekļiem, kuri nav nevienas dalībvalsts valstspiederīgie, ja plānotais uzturēšanās laiks ir ilgāks par trīs mēnešiem.

2. Termins, kad jāiesniedz pieteikums uzturēšanās atļaujas saņemšanai, nedrīkst būt īsāks kā trīs mēneši no ierašanās dienas.

3. Ja nav izpildīta prasība pieteikties uzturēšanās atļaujas saņemšanai, pret attiecīgo personu var vērst samērīgas un nediskriminējošas sankcijas.”

11 Direktīvas 2004/38 10. pantā ar virsrakstu “Uzturēšanās atļauju izsniegšana” noteikts:

“1. To Savienības pilsoņa ģimenes locekļu uzturēšanās tiesības, kuri nav nevienas dalībvalsts valstspiederīgie, apstiprina, ne vēlāk kā sešus mēnešus no pieteikuma saņemšanas dienas izsniedzot dokumentu, ko sauc par “Savienības pilsoņa ģimenes locekļa uzturēšanās atļauju”. Apstiprinājumu par pieteikšanos uzturēšanās atļaujas saņemšanai izsniedz uzreiz.

2. Lai izsniegtu uzturēšanās atļauju, dalībvalstis pieprasa uzrādīt šādus dokumentus:

a) derīgu pasi;

- b) dokumentu, ar ko apliecina ģimenes attiecības vai reģistrētas partnerattiecības;
- c) reģistrācijas apliecību vai, ja nav reģistrācijas sistēmas, citus pierādījumus par tā Savienības pilsoņa uzturēšanos uzņēmējā dalībvalstī, kuru viņi pavada vai kuru kopā viņi ieceļo;
- d) gadījumos, uz kuriem attiecas 2. panta 2. punkta c) un d) apakšpunkts, — dokumentārus pierādījumus par to, ka ir ievēroti minētajā apakšpunktā paredzētie nosacījumi;

[..].”

¹² Direktīvas 2004/38 27. panta, kas ietverts tās VI nodaļā ar virsrakstu “Ieceļošanas tiesību un uzturēšanās tiesību ierobežojumi sabiedriskās kārtības, valsts drošības vai sabiedrības veselības apsvērumu dēļ”, 1. un 2. punktā noteikts:

“1. Ievērojot šīs nodaļas noteikumus, dalībvalstis neatkarīgi no valstiskās piederības drīkst ierobežot Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu pārvietošanās un uzturēšanās brīvību sabiedriskās kārtības, valsts drošības vai sabiedrības veselības apsvērumu dēļ. Šāds apsvērumus neizmanto ekonomiskos nolūkos.

2. Pasākumi, ko veic sabiedriskās kārtības vai valsts drošības apsvērumu dēļ, atbilst proporcionalitātes principam [samērīguma principam] un pamatojas tikai uz attiecīgā indivīda personisko darbību. Iepriekšējas kriminālas sodāmības pašas par sevi nav pamatojums šādu pasākumu veikšanai.

Attiecīgā indivīda personiskajai darbībai jārada faktiski, attiecīgajā brīdī esoši un pietiekami nopietni draudi, kas skar vienu no sabiedrības pamatinteresēm. Nav pieņemami apsvērumi, kas atdalīti no konkrētā gadījuma iezīmēm vai pamatojas uz vispārējas profilakses apsvērumiem.”

- 13 Direktīvas 2004/38 35. pantā ar virsrakstu “Tiesību ļaunprātīga izmantošana” precizēts:

“Dalībvalstis nosaka [var noteikt] pasākumus, kas vajadzīgi, lai liegtu, izbeigtu vai atsauktu ar šo direktīvu piešķirtās tiesības, ja notiek to ļaunprātīga izmantošana vai krāpšana, piemēram, fiktīvas laulības. Visiem šādiem pasākumiem jābūt samērīgiem, un uz tiem jāattiecinā procesuālās garantijas, kas paredzētas 30. un 31. pantā.”

- 14 Saskaņā ar Direktīvas 2004/38 38. pantu ar šo direktīvu atceļ Padomes 1968. gada 15. oktobra Regulas (EEK) Nr. 1612/68 par darba ņēmēju brīvu pārvietošanos Kopienā (OV L 257, 2. lpp.) 10. un 11. pantu ar grozījumiem, kas paredzēti Padomes 1992. gada 27. jūlija Regulā (EEK) Nr. 2434/92 (OV L 245, 1. lpp., turpmāk tekstā — “Regula Nr. 1612/68”).

Valsts tiesiskais regulējums

- 15 Pamata lietas faktu iestāšanās laikā Direktīva 2004/38 Īrijas tiesībās tika transponēta ar 2006. gada noteikumiem par personu brīvu pārvietošanos Eiropas Kopienā (*European Communities (Free Movement of Persons) (Nr. 2) Regulations 2006*), kas pieņemti 2006. gada 18. decembrī un stājušies spēkā 2007. gada 1. janvārī (turpmāk tekstā — “2006. gada noteikumi”).

16 2006. gada noteikumu 3. panta 1. un 2. punktā noteikts:

“1. Šie noteikumi ir piemērojami

- a) Savienības pilsoņiem,
- b) piemērojot šā panta 2. punktu, Savienības pilsoņu atzītajiem ģimenes locekļiem, kuri paši nav Savienības pilsoņi, un
- c) piemērojot šā panta 2. punktu, Savienības pilsoņu ģimenes locekļiem, kuriem izsniegta atļauja.

2. Šie noteikumi ģimenes loceklim ir piemērojami tikai tad, ja viņš(a) likumīgi uzturas citā dalībvalstī un

- a) vēlas iebraukt valstī kopā ar Savienības pilsoni, kura ģimenes loceklis viņš(a) ir, vai
- b) vēlas pievienoties Savienības pilsonim, kura ģimenes loceklis viņš(a) ir un kurš šobrīd likumīgi atrodas valstī.”

17 2006. gada noteikumu 3. panta izpratnē jēdziens “Savienības pilsoņu atzītie ģimenes locekļi” ietver Savienības pilsoņu laulātos.

Pamata prāva

Metock lieta

- 18 Metoks, Kamerūnas pilsonis, Īrijā ieradās 2006. gada 23. jūnijā un lūdza politisko patvērumu. Šis lūgums tika galīgi noraidīts 2007. gada 28. februārī.
- 19 Ngo Ikenga, dzimusi Kamerūnas pilsone, ir ieguvusi Apvienotās Karalistes pilsonību. Viņa kopš 2006. gada beigām uzturas un strādā Īrijā.
- 20 Metoks un Ngo Ikenga satikās Kamerūnā 1994. gadā, un no šī laika viņiem ir bijušas attiecības. Viņiem ir divi bērni, kuri ir dzimuši attiecīgi 1998. un 2006. gadā. 2006. gada 12. oktobrī Īrijā Metoks un Ngo Ikenga noslēdza laulību.
- 21 2006. gada 6. novembrī Metoks iesniedza pieteikumu uzturēšanās atļaujas saņemšanai kā Savienības pilsones, kas uzturas un strādā Īrijā, laulātais. Šis pieteikums tika noraidīts ar *Minister for Justice* 2007. gada 28. jūnija lēmumu, pamatojot ar to, ka Metoks neatbilst 2006. gada noteikumu 3. panta 2. punktā paredzētajam nosacījumam, ka [personai] iepriekš likumīgi jāuzturas citā dalībvalstī.
- 22 Metoks, Ngo Ikenga un viņu bērni šo lēmumu pārsūdzēja tiesā.

Ikogho lieta

- 23 Ikogo, trešās valsts pilsonis, iebrauca Īrijā 2004. gada novembrī un lūdza politisko patvērumu. Viņa lūgums tika galīgi noraidīts, un 2005. gada 15. septembrī *Minister for Justice* izdeva rīkojumu par Ikogo izraidīšanu. Pieteikums par šo rīkojumu tika noraidīts ar *High Court* 2007. gada 19. jūnija rīkojumu.
- 24 Ikogo kundze, kam ir Apvienotās Karalistes pilsonība, Īrijā uzturas un strādā kopš 1996. gada.
- 25 Ikogo un viņa kundze satikās Īrijā 2004. gada decembrī un noslēdza laulību 2006. gada 7. jūnijā.
- 26 2006. gada 6. jūlijā Ikogo iesniedza pieteikumu uzturēšanās atļaujas saņemšanai kā Savienības pilsones, kas uzturas un strādā Īrijā, laulātais. Šis pieteikums tika noraidīts ar *Minister for Justice* 2007. gada 12. janvāra lēmumu, pamatojot ar to, ka, ievērojot 2005. gada 15. septembra rīkojumu par izraidīšanu, Ikogo Īrijā līdz laulības noslēgšanas brīdim uzturējies pretlikumīgi.
- 27 Ikogo un viņa sieva šo lēmumu pārsūdzēja tiesā.

Chinedu lieta

- 28 Činedu, Nigērijas pilsonis, Īrijā ieradās 2005. gada decembrī un lūdza politisko patvērumu. Šis lūgums tika galīgi noraidīts 2006. gada 8. augustā. Babuke, Vācijas pilsonē, uzturas Īrijā.

29 Činedu un Babuke noslēdza laulību Īrijā 2006. gada 3. jūlijā.

30 Ar pieteikumu, ko *Minister for Justice* saņēma 2006. gada 1. augustā, Činedu lūdza izsniegt viņam uzturēšanās atļauju kā Savienības pilsones laulātajam. Ar *Minister for Justice* 2007. gada 17. aprīļa lēmumu šis pieteikums tika noraidīts, pamatojot ar to, ka Činedu neatbilst 2006. gada noteikumu 3. panta 2. punktā paredzētajam nosacījumam, ka [personai] iepriekš likumīgi jāuzturas citā dalībvalstī.

31 Činedu un Babuke šo lēmumu pārsūdzēja tiesā.

Igboanusi lieta

32 Igboanusi, Nigērijas pilsonis, Īrijā ieradās 2004. gada 2. aprīlī un lūdza politisko patvērumu. Viņa lūgums tika noraidīts 2005. gada 31. maijā, un 2005. gada 15. septembrī *Minister for Justice* izdeva rīkojumu par Igboanusi izraidīšanu.

33 Batkovska, Polijas pilsonē, Īrijā uzturas un strādā kopš 2006. gada aprīļa.

34 Igboanusi un Batkovska satikās Īrijā un noslēdza laulību 2006. gada 24. novembrī.

35 2007. gada 27. februārī Igboanusi iesniedza pieteikumu uzturēšanās atļaujas saņemšanai kā Savienības pilsones laulātais. Šis pieteikums tika noraidīts ar *Minister for Justice* 2007. gada 27. augusta lēmumu, pamatojot ar to, ka Igboanusi neatbilst

2006. gada noteikumu 3. panta 2. punktā paredzētajam nosacījumam, ka [personai] iepriekš likumīgi jāuzturas citā dalībvalstī.

36 Igboanusi un Batkovska šo lēmumu pārsūdzēja tiesā.

37 2007. gada 16. novembrī Igboanusi tika aizturēts un ievietots cietumā, lai izpildītu attiecībā uz viņu pieņemto rīkojumu par izraidīšanu. 2007. gada decembrī viņš tika izraidīts uz Nigēriju.

Pamata process un prejudiciālie jautājumi

38 Četras lietas tika apvienotas pamata prāvā.

39 Būtībā visi prasītāji pamata prāvā norādījuši, ka 2006. gada noteikumu 3. panta 2. punkts neatbilst Direktīvai 2004/38.

40 Viņi apgalvo, ka trešo valstu pilsoņiem, kas ir Savienības pilsoņu laulātie, ir tiesības, kas esot atvasinātas un atkarīgas no Savienības pilsoņa tiesībām, pārvietoties un uzturēties citā dalībvalstī, nevis dalībvalstī, kuras pilsonis ir pēdējais minētais, un kas izrietot tikai no ģimenes attiecībām.

41 Direktīvā 2004/38 izsmeļošā veidā tiekot regulēti vienas dalībvalsts pilsoņa, kas ir Savienības pilsonis, un viņa ģimenes locekļu iebraukšanas un uzturēšanās nosacījumi citā dalībvalstī, tādējādi dalībvalstīm neesot atļauts noteikt papildu nosacījumus. Tā kā šajā direktīvā nekādi neesot paredzēts nosacījums, ka iepriekš likumīgi jāuzturas

citā dalībvalstī, kā to paredz Īrijas noteikumi, šie noteikumi neatbilstot Kopienu tiesībām.

42 Prasītāji pamata prāvā tāpat ir norādījuši, ka trešās valsts pilsonis, kas kļūst par Savienības pilsoņa laulāto laikā, kad [šis Savienības pilsonis] uzturas citā dalībvalstī, nevis valstī, kuras pilsonis tas ir, pavadā šo [Savienības] pilsoni Direktīvas 2004/38 3. panta 1. punkta un 7. panta 2. punkta izpratnē.

43 *Minister for Justice* būtībā atbildēja, ka Direktīva 2004/38 pieļauj nosacījumu, kas paredz iepriekšēju likumīgu uzturēšanos citā dalībvalstī, kā to paredz 2006. gada noteikumu 3. panta 2. punkts.

44 Pastāvot kompetences sadalījumam starp dalībvalstīm un Kopienu, saskaņā ar ko dalībvalstīm ir kompetence jautājumā par trešo valstu, kas ir ārpus Kopienas teritorijas, pilsoņu ielaišanu dalībvalstī, kamēr Kopienai ir kompetence regulēt Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu pārvietošanos Savienības ietvaros.

45 Direktīva 2004/38 tādējādi saglabājot dalībvalstīm rīcības brīvību izvirzīt trešo valstu pilsoņiem, kas ir Savienības pilsoņu laulātie, nosacījumu par iepriekšēju likumīgu uzturēšanos citā dalībvalstī. Turklāt šāda nosacījuma atbilstība Kopienu tiesībām izrietot no 2003. gada 23. septembra sprieduma lietā C-109/01 *Akrich (Recueil, I-9607. lpp.)* un 2007. gada 9. janvāra sprieduma lietā C-1/05 *Jia* (Krājums, I-1. lpp.).

46 Iesniedzējtiesa uzsver, ka neviena no laulībām pamata prāvā nav fiktīva laulība.

Uzskatot, ka risinājumam pamata lietā ir vajadzīga Direktīvas 2004/38 interpretācija, *High Court* nolēma apturēt lietas izskatīšanu un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

“1) Vai Direktīva 2004/38 pieļauj, ka dalībvalsts paredz vispārēju prasību, saskaņā ar kuru trešās valsts pilsonim, kas ir Savienības pilsoņa laulātais, ir likumīgi jāuzturas citā dalībvalstī pirms iebraukšanas uzņēmējā dalībvalstī, lai viņam vai viņai varētu tikt piemēroti Direktīvas 2004/38 noteikumi?

2) Vai Direktīvas 2004/38 3. panta 1. punkta piemērošanas jomā ietilpst trešās valsts pilsonis, kurš ir:

— tāda Savienības pilsoņa laulātais, kurš dzīvo uzņēmējā dalībvalstī un atbilst minētās direktīvas 7. panta 1. punkta a), b) vai c) apakšpunktā paredzētajiem nosacījumiem, un

— pēc tam dzīvo uzņēmējā dalībvalstī kopā ar Savienības pilsoni kā viņa(s) laulātais(ā),

neatkarīgi no viņu laulības noslēgšanas vietas vai datuma vai veida, kādā trešās valsts pilsonis iebrauca uzņēmējā dalībvalstī?

3) Ja atbilde uz iepriekšējo jautājumu ir noraidoša — vai Direktīvas 2004/38 3. panta 1. punkta piemērošanas jomā ietilpst trešās valsts pilsonis, kas ir Savienības pilsoņa laulātais, kurš ir:

- tāda Savienības pilsoņa laulātais, kurš dzīvo uzņēmējā dalībvalstī un atbilst 7. panta 1. punkta a), b) vai c) apakšpunktā paredzētajiem nosacījumiem, un

- uzturas uzņēmējā dalībvalstī kopā ar Savienības pilsoni kā viņa(s) laulātais(ā);

- ir iebraucis uzņēmējā dalībvalstī neatkarīgi no Savienības pilsoņa un

- pēc tam ir apprecējies ar Savienības pilsoni uzņēmējā dalībvalstī?”

Par pirmo jautājumu

⁴⁸ Ar savu pirmo jautājumu iesniedzējtiesa vaicā, vai Direktīvai 2004/38 atbilst tāds dalībvalsts tiesiskais regulējums, kurā izvirzīta prasība, ka trešās valsts pilsonim, kas ir tāda Savienības pilsoņa laulātais, kurš uzturas šajā dalībvalstī, kuras pilsonības viņam nav, iepriekš likumīgi jāuzturas citā dalībvalstī pirms savas ierašanās uzņēmējā dalībvalstī, lai uz viņu attiektos šīs direktīvas normas.

⁴⁹ Pirmkārt, ir jākonstatē, ka attiecībā uz Savienības pilsoņa ģimenes locekļiem nevienā Direktīvas 2004/38 normā nav noteikts, ka tās piemērošanas nosacījums ir prasība, ka [šiem ģimenes locekļiem] ir iepriekš likumīgi jāuzturas dalībvalstī.

- 50 Faktiski saskaņā ar Direktīvas 2004/38 3. panta 1. punktu direktīva ir piemērojama visiem Savienības pilsoņiem, kuri dodas uz vai uzturas citā dalībvalstī, nevis tajā, kuras pilsonība viņiem ir, kā arī viņa ģimenes locekļiem atbilstoši definīcijai šīs direktīvas 2. panta 2. punktā, kuri viņu pavada vai viņam pievienojas šajā dalībvalstī. Direktīvas 2004/38 2. panta 2. punktā paredzētā ģimenes locekļu definīcija viņus nenosšķir atkarībā no tā, vai viņi jau ir likumīgi uzturējušies citā dalībvalstī vai nē.
- 51 Tāpat ir jāuzsver, ka Direktīvas 2004/38 5. pantā, 6. panta 2. punktā un 7. panta 2. punktā ir paredzētas ieceļošanas un uzturēšanās tiesības uzņēmējā dalībvalstī uz laiku līdz trim mēnešiem un uz laiku, kas pārsniedz trīs mēnešus, trešo valstu pilsoņiem, kas ir tāda Savienības pilsoņa ģimenes locekļi, kuru viņi pavada vai kam viņi pievienojas šajā dalībvalstī, nenorādot uz uzturēšanās vietu vai nosacījumiem, kas viņiem bijuši pirms ierašanās minētajā dalībvalstī.
- 52 Konkrētāk, Direktīvas 2004/38 5. panta 2. punkta pirmajā daļā ir noteikts, ka trešo valstu pilsoņiem, kas ir Savienības pilsoņa ģimenes locekļi, ir pienākums iegūt iebraukšanas vīzu vismaz tad, ja viņiem nav šīs pašas direktīvas 10. pantā paredzētās spēkā esošas uzturēšanās atļaujas. Ciktāl, kā izriet no Direktīvas 2004/38 9. panta 1. punkta un 10. panta 1. punkta, uzturēšanās atļauja ir dokuments, kas apstiprina Savienības pilsoņa ģimenes locekļu, kuriem nav nevienas dalībvalsts pilsonības, uzturēšanās tiesības dalībvalstī uz laiku, kas pārsniedz trīs mēnešus, apstākļi, ka minētā 5. panta 2. punktā ir paredzēta tādu Savienības pilsoņu ģimenes locekļu iebraukšana uzņēmējā dalībvalstī, kuriem nav uzturēšanās atļaujas, pierāda, ka Direktīvu 2004/38 tāpat var piemērot ģimenes locekļiem, kuri vēl likumīgi neuzturas citā dalībvalstī.
- 53 Tāpat Direktīvas 2004/38 10. panta 2. punktā, kurā izsmeltoši uzskaitīti dokumenti, kuri trešo valstu pilsoņiem, kas ir Savienības pilsoņa ģimenes locekļi, ir jāiesniedz uzņēmējai dalībvalstij, lai saņemtu uzturēšanās atļauju, nav paredzēta uzņēmējai dalībvalstij iespēja pieprasīt dokumentus, kuri pierādītu iespējamu iepriekšēju likumīgu uzturēšanos citā dalībvalstī.

- 54 Šajos apstākļos Direktīva 2004/38 ir jāinterpretē tādējādi, ka tā ir piemērojama visiem trešo valstu pilsoņiem, kas ir Savienības pilsoņa ģimenes locekļi šīs direktīvas 2. panta 2. punkta izpratnē, kuri Savienības pilsoni pavada vai viņam pievienojas citā dalībvalstī, nevis tajā, kuras pilsonis viņš ir, un piešķir viņiem iebraukšanas un uzturēšanās tiesības šajā dalībvalstī neatkarīgi no tā, vai minētais trešās valsts pilsonis pirms tam ir likumīgi uzturējies citā dalībvalstī vai nē.
- 55 Šādu interpretāciju atbalsta Tiesas judikatūra par sekundārajiem tiesību aktiem personu brīvas pārvietošanās jomā, kuri pieņemti pirms Direktīvas 2004/38.
- 56 Jau pirms Direktīvas 2004/38 pieņemšanas Kopienas likumdevējs atzina dalībvalstu pilsoņu ģimenes dzīves aizsardzības nozīmi, lai atceltu šķēršļus EK līgumā garantēto pamatbrīvību īstenošanai (2002. gada 11. jūlija spriedums lietā *C-60/00 Carpenter, Recueil*, I-6279. lpp., 38. punkts; 2002. gada 25. jūlija spriedums lietā *C-459/99 MRAX, Recueil*, I-6591. lpp., 53. punkts; 2005. gada 14. aprīļa spriedums lietā *C-157/03 Komisija/Spānija, Krājums*, I-2911. lpp., 26. punkts; 2006. gada 31. janvāra spriedums lietā *C-503/03 Komisija/Spānija, Krājums*, I-1097. lpp., 41. punkts; 2006. gada 27. aprīļa spriedums lietā *C-441/02 Komisija/Vācija, Krājums*, I-3449. lpp., 109. punkts, un 2007. gada 11. decembra spriedums lietā *C-291/05 Eind, Krājums*, I-10719. lpp., 44. punkts).
- 57 Šajā nolūkā Kopienas likumdevējs Regulā Nr. 1612/68 un direktīvās par personu brīvu pārvietošanos, kas pieņemtas pirms Direktīvas 2004/38, ir nozīmīgi paplašinājis Kopienas tiesību piemērošanu jautājumā par trešo valstu pilsoņu, kas ir dalībvalstu pilsoņu laulātie, iebraukšanu un uzturēšanos dalībvalstu teritorijā (šajā sakarā skat. iepriekš minēto 2006. gada 31. janvāra spriedumu lietā *Komisija/Spānija*, 41. punkts).
- 58 Ir tiesa, ka Tiesa iepriekš minētā sprieduma lietā *Akrich* 50. un 51. punktā nolēma, ka, lai varētu izmantot Regulas Nr. 1612/68 10. pantā paredzētās tiesības, trešās valsts pilsonim, kas ir Savienības pilsoņa laulātais, ir likumīgi jāuzturas dalībvalstī līdz izceļošanai uz citu dalībvalsti, uz kuru pārceļas vai ir pārcēlies Savienības pilsonis. Tomēr šis secinājums ir jāpārskata. Faktiski šādu tiesību izmantošana nevar būt atkarīga

no šāda laulātā iepriekšējas likumīgas uzturēšanās citā dalībvalstī (šajā sakarā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *MRAX*, 59. punkts, un iepriekš minēto 2005. gada 14. aprīļa spriedumu lietā *Komisija/Spānija*, 28. punkts).

- 59 Šī pati interpretācija *a fortiori* ir attiecināma uz Direktīvu 2004/38, ar ko groza Regulu Nr. 1612/68 un atceļ agrākās direktīvas par personu brīvu pārvietošanos. Faktiski, kā tas izriet no tās trešā apsvēruma, Direktīvas 2004/38 mērķis ir “nostiprināt visu Savienības pilsoņu brīvas pārvietošanās un uzturēšanās tiesības” tādējādi, ka Savienības pilsoņiem no šīs direktīvas nevar izrietēt mazāk tiesību nekā no sekundārajiem tiesību aktiem, ar kuriem to groza vai atceļ.
- 60 Otrkārt, iepriekš izklāstītā Direktīvas 2004/38 interpretācija atbilst kompetences sadalījumam starp dalībvalstīm un Kopienu.
- 61 Faktiski, netiek apstrīdēts, ka Kopienai EKL 18. panta 2. punktā, 40. pantā, 44. pantā un 52. pantā — uz kuru pamata pieņemta Direktīva 2004/38 — ir paredzēta kompetence veikt pasākumus, lai īstenotu Savienības pilsoņu brīvu pārvietošanos.
- 62 Šajā sakarā, kā jau ir uzsvērts šī sprieduma 56. punktā, ja Savienības pilsoņiem neatļautu īstenot normālu ģimenes dzīvi uzņēmējā dalībvalstī, tiktu nozīmīgi kavēta viņiem Līgumā garantēto brīvību īstenošana.
- 63 Līdz ar to saistībā ar kompetenci, kas tam paredzēta minētajos Līguma pantos, Kopienai likumdevējs var regulēt Savienības pilsoņa ģimenes locekļu iebraukšanas un uzturēšanās nosacījumus dalībvalstu teritorijā, ja apstākļi, ka Savienības pilsoņa ģimene nevar viņu pavadīt vai viņam pievienoties uzņēmējā dalībvalstī, iespaidotu viņa brīvu pārvietošanos, atturot [Savienības pilsoni] no viņa tiesību iebraukt un uzturēties šajā dalībvalstī izmantošanas.

- 64 Uzņēmējas dalībvalsts atteikums piešķirt Savienības pilsoņa ģimenes locekļiem tiesības iebraukt un uzturēties [dalībvalstī] ir tāds, kas var šo pilsoni atturēt pārceļties vai dzīvot šajā dalībvalstī, pat ja viņa ģimenes locekļi vēl likumīgi neuzturas citas dalībvalsts teritorijā.
- 65 No tā izriet, ka Kapienu likumdevēja kompetencē ietilpst regulēt — kā tas to ir izdarījis ar Direktīvu 2004/38 — trešo valstu pilsoņu, kas ir Savienības pilsoņa ģimenes locekļi, iebraukšanu un uzturēšanos dalībvalstī, kurā šis pilsonis ir izmantojis savas tiesības uz brīvu pārvietošanos, tostarp gadījumā, ja ģimenes locekļi vēl nav likumīgi uzturējušies citā dalībvalstī.
- 66 Līdz ar to ir jānoraida *Minister for Justice*, kā arī vairāku valdību, kuras iesniedza apsvērumus, izdarītais vērtējums, ka dalībvalstīm, ievērojot Līguma trešās daļas IV sadaļas noteikumus, esot ekskluzīva kompetence regulēt Savienības pilsoņu ģimenes locekļu, kas ir trešo valstu pilsoņi, pirmreizējo piekļuvi Kopienas teritorijai.
- 67 Vispār, ja atzītu, ka dalībvalstīm ir ekskluzīva kompetence atļaut vai atteikt iebraukt tās teritorijā Savienības pilsoņu ģimenes locekļiem, kas ir trešo valstu pilsoņi, kuri iepriekš nav likumīgi uzturējušies citā dalībvalstī, iznākums būtu tāds, ka Savienības pilsoņu brīva pārvietošanās dalībvalstī, kuras pilsonības viņiem nav, dažādās dalībvalstīs atšķirtos atkarībā no valsts tiesību normām imigrācijas jautājumos, jo atsevišķas dalībvalstis atļautu Savienības pilsoņu ģimenes locekļu iebraukšanu un uzturēšanos, bet citas dalībvalstis to atteiktu.
- 68 Šāds iznākums būtu nesavienojams ar EKL 3. panta 1. punkta c) apakšpunktā paredzēto mērķi — iekšējo tirgu, kurā visas dalībvalstis atceļ šķēršļus brīvai personu aprītei. Iekšējā tirgus izveidošana nozīmē, ka nosacījumi, kas regulē Savienības pilsoņa iebraukšanu un uzturēšanos dalībvalstī, kuras pilsonības viņam nav, ir vienādi visās dalībvalstīs. Tāpēc Savienības pilsoņu brīva pārvietošanās ir jāinterpretē kā tiesības pamest jebkuru dalībvalsti un it īpaši to dalībvalsti, kuras pilsonība ir Savie-

nības pilsonim, lai ar vienādiem nosacījumiem pārceltos uz jebkuru citu dalībvalsti, nevis dalībvalsti, kuras pilsonis ir attiecīgais Savienības pilsonis.

69 Turklāt šī sprieduma 66. punktā minētā interpretācija izraisītu paradoksālu iznākumu, ka dalībvalstij saskaņā ar Padomes 2003. gada 22. septembra direktīvu 2003/86/EK par tiesībām uz ģimenes atkalapvienošanos (OV L 251, 12. lpp.) būtu pienākums atļaut iebraukt un uzturēties tāda trešās valsts pilsoņa laulātajam, kurš likumīgi dzīvo tās teritorijā, ja šis laulātais jau likumīgi neuzturas citā dalībvalstī, taču varētu brīvi atteikt iebraukšanu un uzturēšanos Savienības pilsoņa laulātajam šādos pat apstākļos.

70 Līdz ar to Direktīva 2004/38 visiem trešo valstu pilsoņiem, kas ir Savienības pilsoņa ģimenes locekļi šīs direktīvas 2. panta 2. punkta izpratnē, kuri šīs Savienības pilsoni pavada vai viņam pievienojas citā dalībvalstī, nevis tajā, kuras pilsonība [šim Savienības pilsonim] ir, piešķir tiesības iebraukt un uzturēties uzņēmējā dalībvalstī neatkarīgi no apstākļa, vai minētais trešās valsts pilsonis jau likumīgi ir uzturējies citā dalībvalstī vai nē.

71 *Minister for Justice*, kā arī vairākas valdības, kas iesniegušas apsvērumus, tomēr apgalvo, ka situācijā, kam raksturīgs spēcīgs migrācijas spiediens, ir nepieciešams kontrolēt imigrāciju uz Kopienas ārējās robežas, kas prezumē individuālu novērtējumu visiem apstākļiem, kuri attiecas uz pirmo iebraukšanu Kopienas teritorijā. Direktīvas 2004/38 interpretācija, kas aizliegtu dalībvalstij izvirzīt prasību par iepriekšēju likumīgu uzturēšanos citā dalībvalstī, iedragātu dalībvalstu spēju kontrolēt imigrāciju pie to ārējām robežām.

72 Konkrētāk, *Minister for Justice* uzskata, ka šāda interpretācija radītu nopietnas sekas dalībvalstīm, izraisot milzīgu to personu, kuras var izmantot tiesības uzturēties Kopienā, skaita pieaugumu.

- 73 Šajā sakarā ir jāatbild, ka, pirmkārt, Direktīvā 2004/38 nav paredzētas tiesības iebraukt un uzturēties dalībvalstī visiem trešo valstu pilsoņiem, bet gan tikai tiem, kas ir Savienības pilsoņa, kurš ir izmantojis savas tiesības brīvi pārvietoties un dzīvot dalībvalstī, kas nav dalībvalsts, kuras pilsonība viņam ir, ģimenes locekļi šīs direktīvas 2. panta 2. punkta izpratnē.
- 74 Otrkārt, Direktīva 2004/38 neliedz dalībvalstīm visas iespējas kontrolēt Savienības pilsoņu ģimenes locekļu iebraukšanu to teritorijā. Faktiski saskaņā ar minētās direktīvas VI nodaļu dalībvalstis var, ja tas ir pamatoti, atteikt iebraukšanu un uzturēšanos sabiedriskās kārtības, valsts drošības vai sabiedrības veselības apsvērumu dēļ. Šāds atteikums ir balstīts uz individuālu attiecīgā gadījuma novērtējumu.
- 75 Turklāt atbilstoši Direktīvas 2004/38 35. pantam dalībvalstis var veikt pasākumus, kas vajadzīgi, lai atteiktu, izbeigtu vai atsauktu ar šo direktīvu piešķirtās tiesības, ja notiek to ļaunprātīga izmantošana vai krāpšana, piemēram, fiktīvas laulības, apzīnoties, ka šāda veida pasākumiem ir jābūt samērīgiem un jāatbilst minētajā direktīvā paredzētajām procesuālajām garantijām.
- 76 Šīs pašas valdības arī uzskata, ka minētā Direktīvas 2004/38 interpretācija izraisītu nepamatotu atgriezenisku diskrimināciju, ciktāl uzņēmējas dalībvalsts pilsoņi, kuri nekad nav izmantojuši savas tiesības uz brīvu pārvietošanos, no Kopienas tiesībām negūtu saviem ģimenes locekļiem, kas ir trešo valstu pilsoņi, tiesības iebraukt un uzturēties.
- 77 Šajā sakarā saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Līguma normas jautājumā par personu brīvu pārvietošanos un šo normu īstenošanai pieņemtos aktus nevar piemērot attiecībā uz darbībām, kurām nav nekāda sasaistes faktora ar jebkādu no Kopienas tiesībās paredzētajiem gadījumiem, un tādējādi atbilstīgo faktu kopums ir saistīts tikai ar vienas dalībvalsts teritoriju (2008. gada 1. aprīļa spriedums lietā *C-212/06 Gouvernement de la Communauté française et gouvernement wallon*, Krājums, I-1683. lpp., 33. punkts).

- 78 Tādējādi iespējamā atšķirīgā attieksme starp šiem Savienības pilsoņiem un Savienības pilsoņiem, kuri izmantojuši savas brīvas pārvietošanās tiesības, attiecībā uz viņu ģimenes locekļu iebraukšanu un uzturēšanos neietilpst Kopienų tiesību piemērošanas jomā.
- 79 Turklāt ir jāatgādina, ka visas dalībvalstis ir Romā 1950. gada 4. novembrī parakstītās Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas puses, kuras 8. pantā paredzētas tiesības uz privātās un ģimenes dzīves respektēšanu.
- 80 Tāpēc uz pirmo jautājumu ir jāsniedz atbilde, ka dalībvalsts tiesiskais regulējums, kurā izvirzīta prasība trešās valsts pilsonim, kas ir tāda Savienības pilsoņa laulātais, kurš uzturas šajā dalībvalstī, kuras pilsonības viņam nav, lai viņš iepriekš pirms savas ierašanās uzņēmējā dalībvalstī būtu likumīgi uzturējies citā dalībvalstī, lai varētu izmantot šīs direktīvas normas, ir pretrunā Direktīvai 2004/38.

Par otro jautājumu

- 81 Ar savu otro jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai tāda Savienības pilsoņa laulātais, kurš ir izmantojis savas tiesības brīvi pārvietoties, ierodoties dalībvalstī, kuras pilsonības [šim Savienības pilsonim] nav, pavada vai pievienojas šim pilsonim Direktīvas 2004/38 3. panta 1. punkta izpratnē un līdz ar to izmanto šīs direktīvas normas neatkarīgi no laulības noslēgšanas vietas un datuma, kā arī neatkarīgi no apstākļiem, kādos viņš ir iebraucis uzņēmējā dalībvalstī.
- 82 Vispirms ir jāatgādina — kā tas izriet no Direktīvas 2004/38 pirmā, ceturtā un vienpadsmitā apsvēruma, ka šī direktīva paredz veicināt pamata un individuālās tiesības brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā, kuras Savienības pilsoņiem tieši piešķir Līgums.

- 83 Turklāt, kā tas uzsvērts Direktīvas 2004/38 piektajā apsvērumā, Savienības pilsoņu tiesības brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā būtu jāpiešķir arī viņu ģimenes locekļiem neatkarīgi no to valstiskās piederības.
- 84 Ņemot vērā Direktīvas 2004/38 kontekstu un izvirzītos mērķus, šīs direktīvas normas nevar interpretēt ierobežotā veidā un katrā gadījumā tām nedrīkst liegt to lietderīgo iedarbību (šajā sakarā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Eind*, 43. punkts).
- 85 Direktīvas 2004/38 3. panta 1. punktā ir paredzēts, ka šo direktīvu piemēro visiem Savienības pilsoņiem, kas pārceļas uz dzīvi vai uzturas dalībvalstī, kurai tie nav valstiski piederīgi, un viņu ģimenes locekļiem atbilstoši 2. panta 2. punkta definīcijai, kuri tos pavada vai pievienojas tiem.
- 86 Direktīvas 2004/38 6. un 7. pantā, kas attiecīgi regulē uzturēšanās tiesības uz laiku līdz trīs mēnešiem un uz laiku, kas pārsniedz trīs mēnešus, tāpat izvirzīta prasība, lai Savienības pilsoņa ģimenes locekļi, kas nav dalībvalsts pilsoņi, šo pilsoni uzņēmējā dalībvalstī "pavada" vai viņam "pievienojas", lai izmantotu uzturēšanās tiesības.
- 87 Pirmkārt, nevienā no šīm normām nav izvirzīta prasība, lai Savienības pilsonis brīdi, kad viņš pārceļas uz uzņēmēju dalībvalsti, jau būtu nodibinājis ģimeni, lai viņa ģimenes locekļi, kas ir trešās valsts pilsoņi, varētu izmantot minētajā direktīvā iedibinātās tiesības.
- 88 Paredzot, ka Savienības pilsoņa ģimenes locekļi var viņam pievienoties uzņēmējā dalībvalstī, Kopienas likumdevējs, gluži pretēji, ir pieņēmis iespēju, ka Savienības pilsoņi varētu nodibināt ģimeni tikai pēc tam, kad tie izmantojuši savas tiesības uz brīvu pārvietošanos.

- 89 Šāda interpretācija atbilst Direktīvas 2004/38 mērķim, kas paredz veicināt Savienības pilsoņu pamata tiesības uzturēties citā dalībvalstī, nevis tajā, kuras pilsonība viņiem ir. Faktiski, ja Savienības pilsonis nodibina ģimeni pēc tam, kad sācis dzīvot uzņēmējā dalībvalstī, šis dalībvalsts atteikums atļaut viņa ģimenes locekļiem, kas ir trešās valsts pilsoņi, viņam pievienoties, būtu tāds, kas viņu pārliecinātu neturpināt uzturēties šajā valstī un veicinātu to, ka viņš šo valsti pamet, lai īstenotu ģimenes dzīvi citā dalībvalstī vai trešā valstī.
- 90 Līdz ar to ir jākonstatē, ka trešo valstu pilsoņiem, kas ir Savienības pilsoņa ģimenes locekļi, no Direktīvas 2004/38 izriet tiesības pievienoties šim Savienības pilsonim uzņēmējā dalībvalstī, kurā šis minētais Savienības pilsonis ir uzsācis dzīvot pirms vai pēc ģimenes nodibināšanas.
- 91 Otrkārt, ir jānosaka, vai gadījumā, ja trešās valsts pilsonis ir iebraucis dalībvalstī, pirms viņš kļuva par Savienības pilsoņa, kas uzturas šajā dalībvalstī, ģimenes locekli, viņš pavada vai pievienojas šim Savienības pilsonim Direktīvas 2004/38 3. panta 1. punkta izpratnē.
- 92 Nav nozīmes tam, vai trešo valstu pilsoņi, kas ir Savienības pilsoņa ģimenes locekļi, ir iebraukuši uzņēmējā dalībvalstī pirms vai pēc tam, kad viņi kļuva par šī Savienības pilsoņa ģimenes locekļiem, jo uzņēmējas dalībvalsts atteikums piešķirt viņiem uzturēšanās tiesības abos gadījumos ir tāds, kas var Savienības pilsoni atturēt no tā, lai turpinātu uzturēties šajā dalībvalstī.
- 93 Līdz ar to, ievērojot vajadzību neinterpretēt Direktīvas 2004/38 normas sašaurināti un neliegt tām to lietderīgo iedarbību, minētās direktīvas 3. panta 1. punktā ietvertie vārdi “[Savienības pilsoņu] ģimenes locekļi [..], kuri tos pavada”, ir jāinterpretē tādējādi, ka tie vienlaikus ietver Savienības pilsoņa ģimenes locekļus, kuri kopā ar viņu ieradušies uzņēmējā dalībvalstī, un ģimenes locekļus, kuri ar viņu uzturējušies šajā dalībvalstī, šajā otrajā gadījumā nenošķirot [personas] atkarībā no tā, vai trešo valstu

pilsoņi minētajā dalībvalstī ieradušies pirms vai pēc tajā ieradies Savienības pilsonis vai pirms vai pēc viņi kļuvuši par viņa ģimenes locekļiem.

- 94 Direktīvas 2004/38 piemērošana tikai tiem Savienības pilsoņa ģimenes locekļiem, kuri viņu “pavada” vai viņam “pievienojas”, tādējādi būtu līdzvērtīga Savienības pilsoņa ģimenes locekļu tiesību iebraukt un uzturēties ierobežošanai ar dalībvalsti, kurā šis pilsonis uzturas.
- 95 No brīža, kad trešās valsts pilsonis, kas ir Savienības pilsoņa ģimenes loceklis, iegūst Direktīvā 2004/38 paredzētās tiesības iebraukt un uzturēties uzņēmējā dalībvalstī, šī valsts šīs tiesības var ierobežot vienīgi, ievērojot šīs direktīvas 27. un 35. pantu.
- 96 Minētā 27. panta ievērošana it īpaši ir nepieciešama, ja dalībvalsts vēlas sodīt trešās valsts pilsoni par to, ka viņš, pirms kļuvis par Savienības pilsoņa ģimenes locekli, iebraucis un/vai uzturējies tās teritorijā, pārkāpjot valsts tiesisko regulējumu imigrācijas jautājumos.
- 97 Tomēr, pat ja ieinteresētās personas personiskā darbība nepamato sabiedriskās kārtības vai valsts drošības pasākumu noteikšanu Direktīvas 2004/38 27. panta izpratnē, dalībvalsts saglabā tiesības noteikt citas sankcijas, kas neiespaido pārvietošanās un uzturēšanās tiesības, kā, piemēram, noteikt naudas sodu, ar nosacījumu, ka šīs sankcijas ir samērīgas (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *MRAX*, 77. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 98 Treškārt, ne Direktīvas 2004/38 3. panta 1. punkts, ne kāda cita tās norma neietver prasības attiecībā uz vietu, kur noslēgta Savienības pilsoņa un trešās valsts pilsoņa laulība.

99 Tādējādi uz otro jautājumu ir jāsniedz atbilde, ka Direktīvas 2004/38 3. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka uz trešās valsts pilsoni, kas ir tāda Savienības pilsoņa laulātais, kurš uzturas dalībvalstī, kuras pilsonības viņam nav, un kas pavada vai pievienojas šim Savienības pilsonim, ir attiecināmas minētās direktīvas normas neatkarīgi no viņu laulības noslēgšanas vietas un datuma, kā arī neatkarīgi no tā, kādā veidā šis trešās valsts pilsonis ir iebraucis uzņēmējā dalībvalstī.

Par trešo jautājumu

100 Ņemot vērā atbildi uz otro prejudiciālo jautājumu, uz trešo jautājumu nav jāatbild.

Par tiesāšanās izdevumiem

101 Attiecībā uz lietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēti lietas dalībnieku tiesāšanās izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

- 1) dalībvalsts tiesiskais regulējums, kurā izvirzīta prasība trešās valsts pilsonim, kas ir tāda Savienības pilsoņa laulātais, kurš uzturas šajā dalībvalstī, kuras pilsonības viņam nav, lai viņš iepriekš pirms savas ierašanās**

uzņēmējā dalībvalstī likumīgi būtu uzturējies citā dalībvalstī, lai varētu izmantot šīs direktīvas normas, ir pretrunā Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Direktīvai 2004/38/EK par Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesībām brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā, ar ko groza Regulu (EEK) Nr. 1612/68 un atceļ Direktīvas 64/221/EEK, 68/360/EEK, 72/194/EEK, 73/148/EEK, 75/34/EEK, 75/35/EEK, 90/364/EEK, 90/365/EEK un 93/96/EEK;

- 2) Direktīvas 2004/38 3. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka uz trešās valsts pilsoni, kas ir tāda Savienības pilsoņa laulātais, kurš uzturas dalībvalstī, kuras pilsonības viņam nav, un kas pavada vai pievienojas šim Savienības pilsonim, ir attiecināmas minētās direktīvas normas neatkarīgi no viņu laulības noslēgšanas vietas un datuma, kā arī neatkarīgi no tā, kādā veidā šis trešās valsts pilsonis ir iebraucis uzņēmējā dalībvalstī.

[Paraksti]